

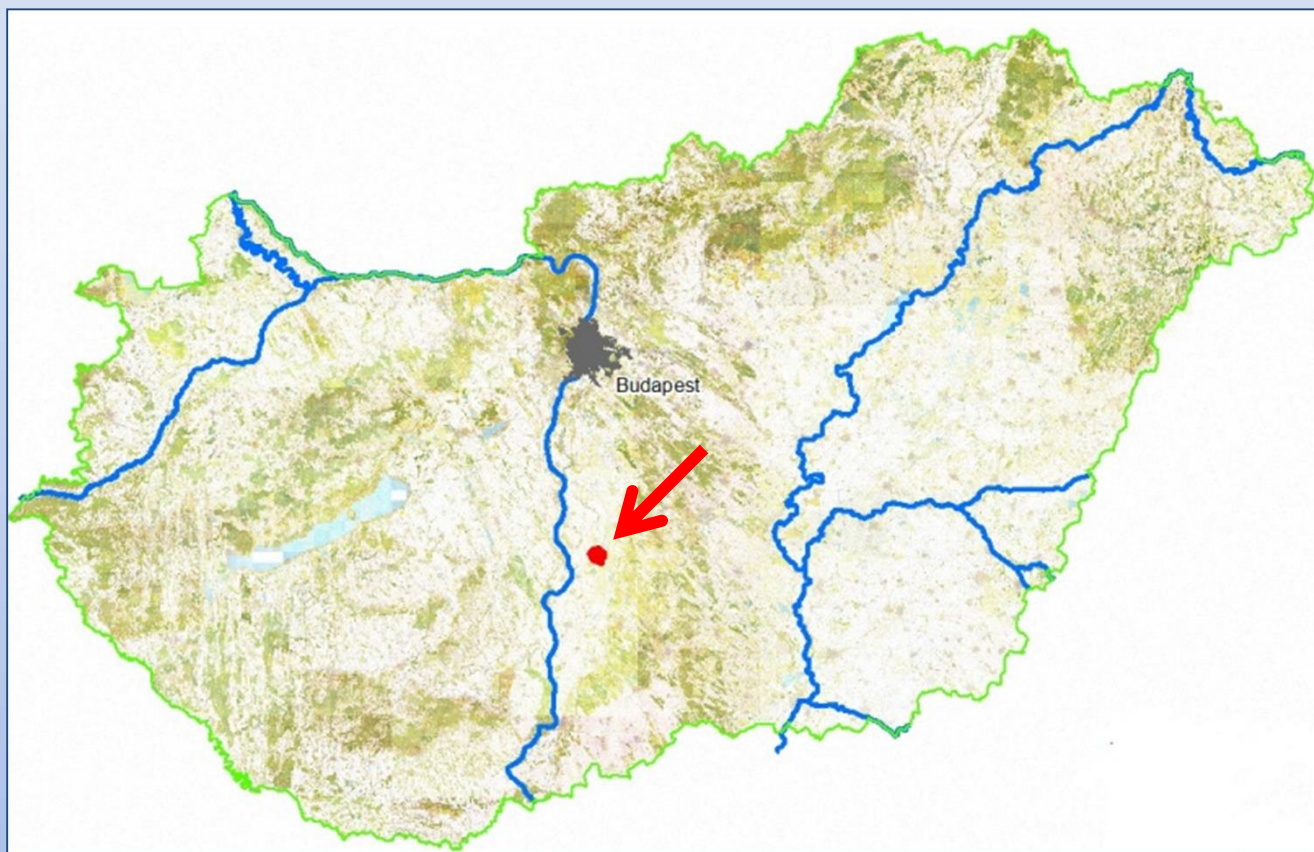
Pannon szikes vízi élőhelyek helyreállítása a Kiskunságban

Bankovics András
Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

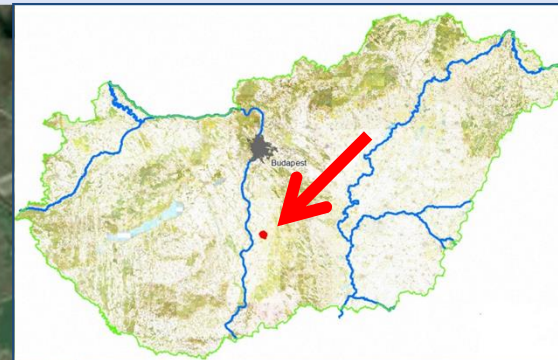

Túrkeve, 2015. március 25.

Tájtörténet és a természetvédelem története

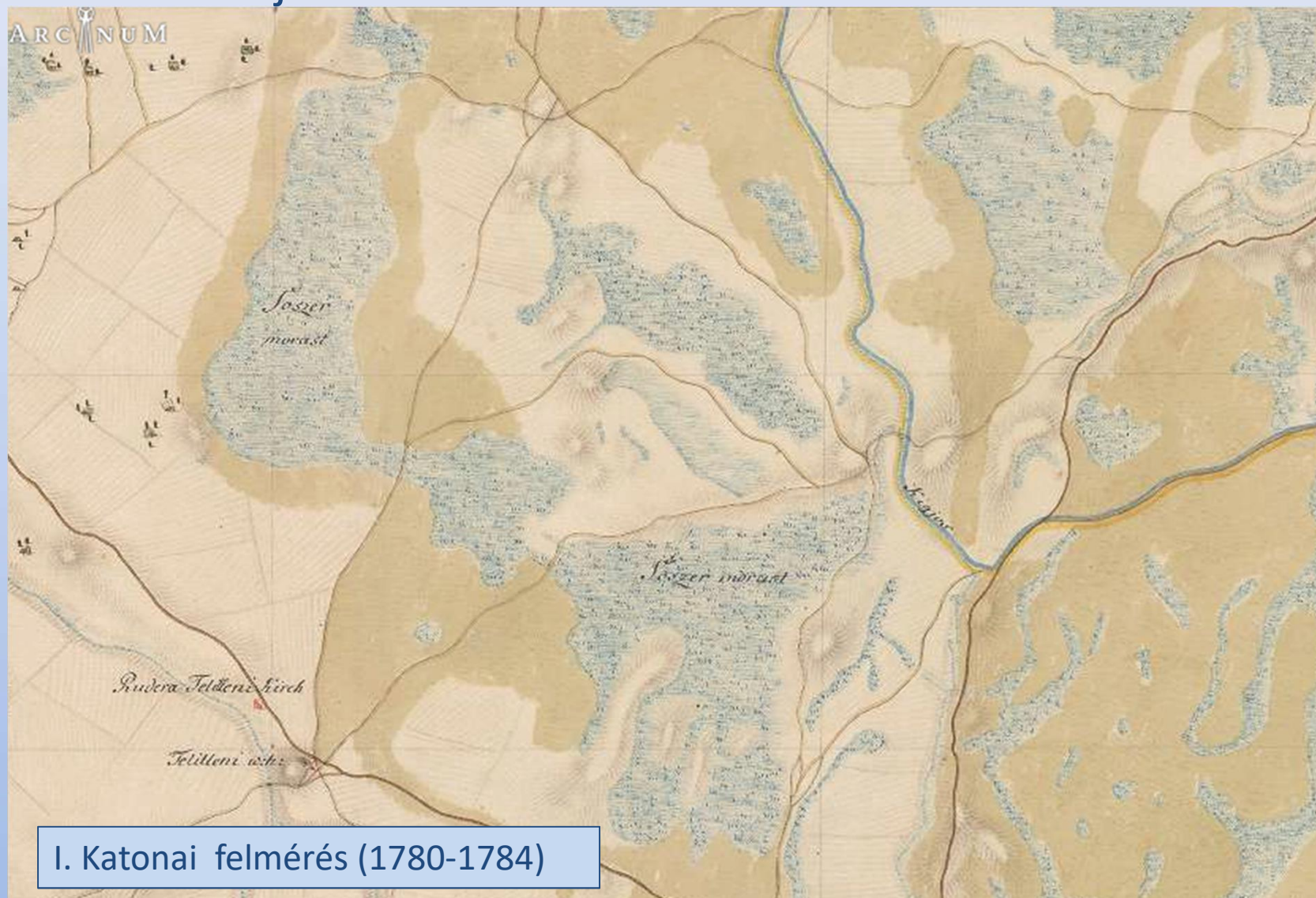
Tájtörténet és a természetvédelem története

Tájtörténet és a természetvédelem története

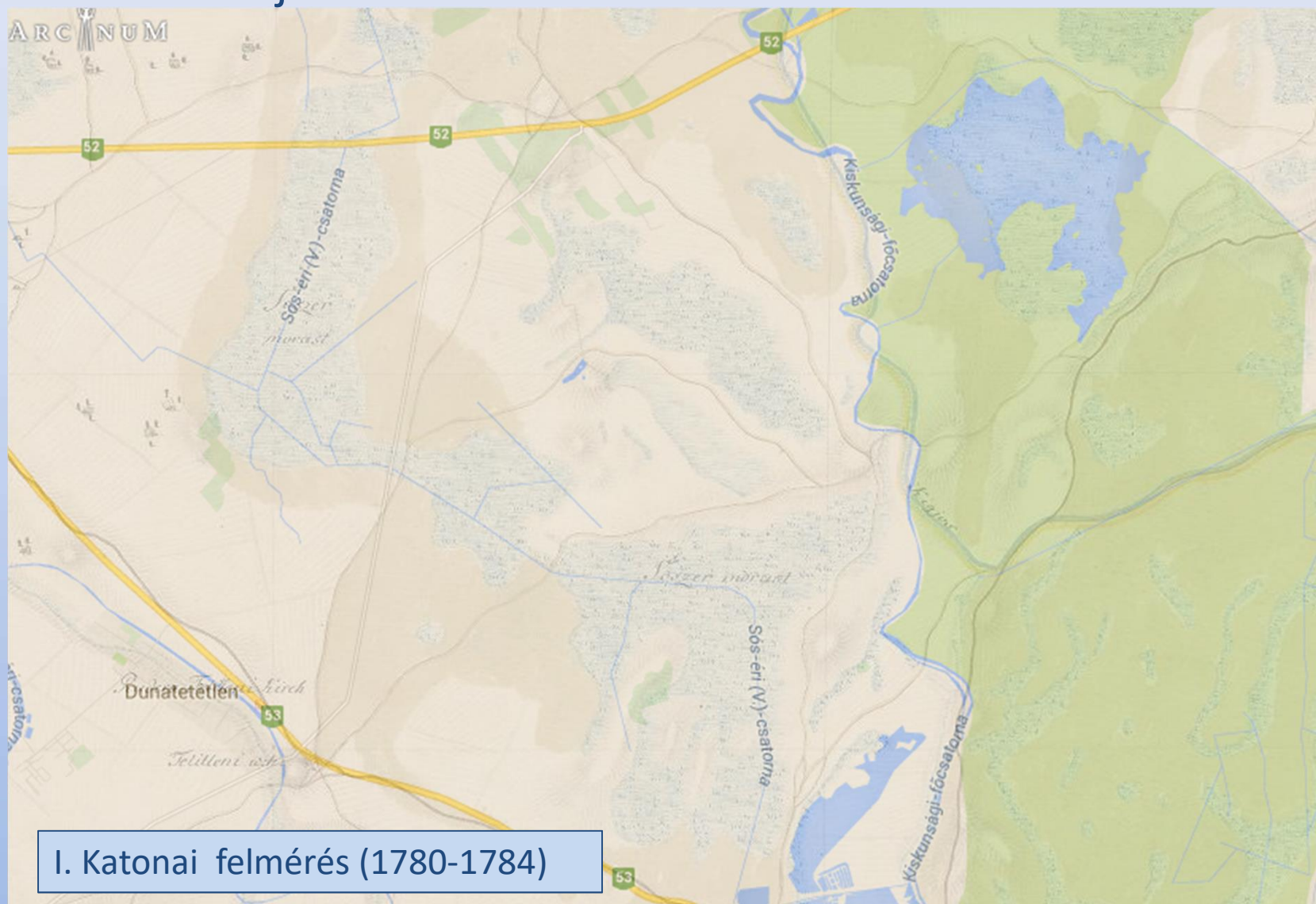
Tájtörténet és a természetvédelem története

I. Katonai felmérés (1780-1784)

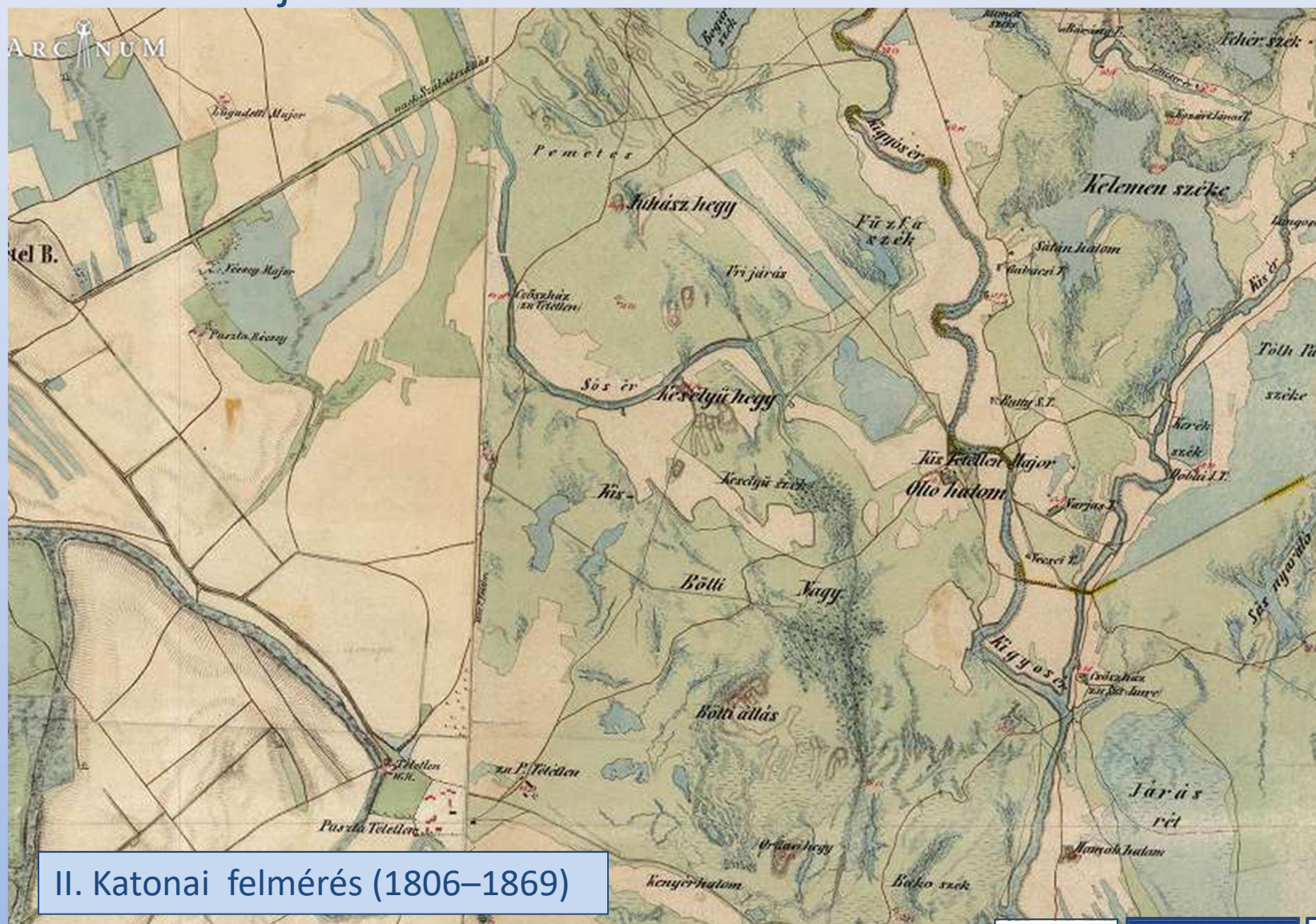
Tájtörténet és a természetvédelem története

I. Katonai felmérés (1780-1784)

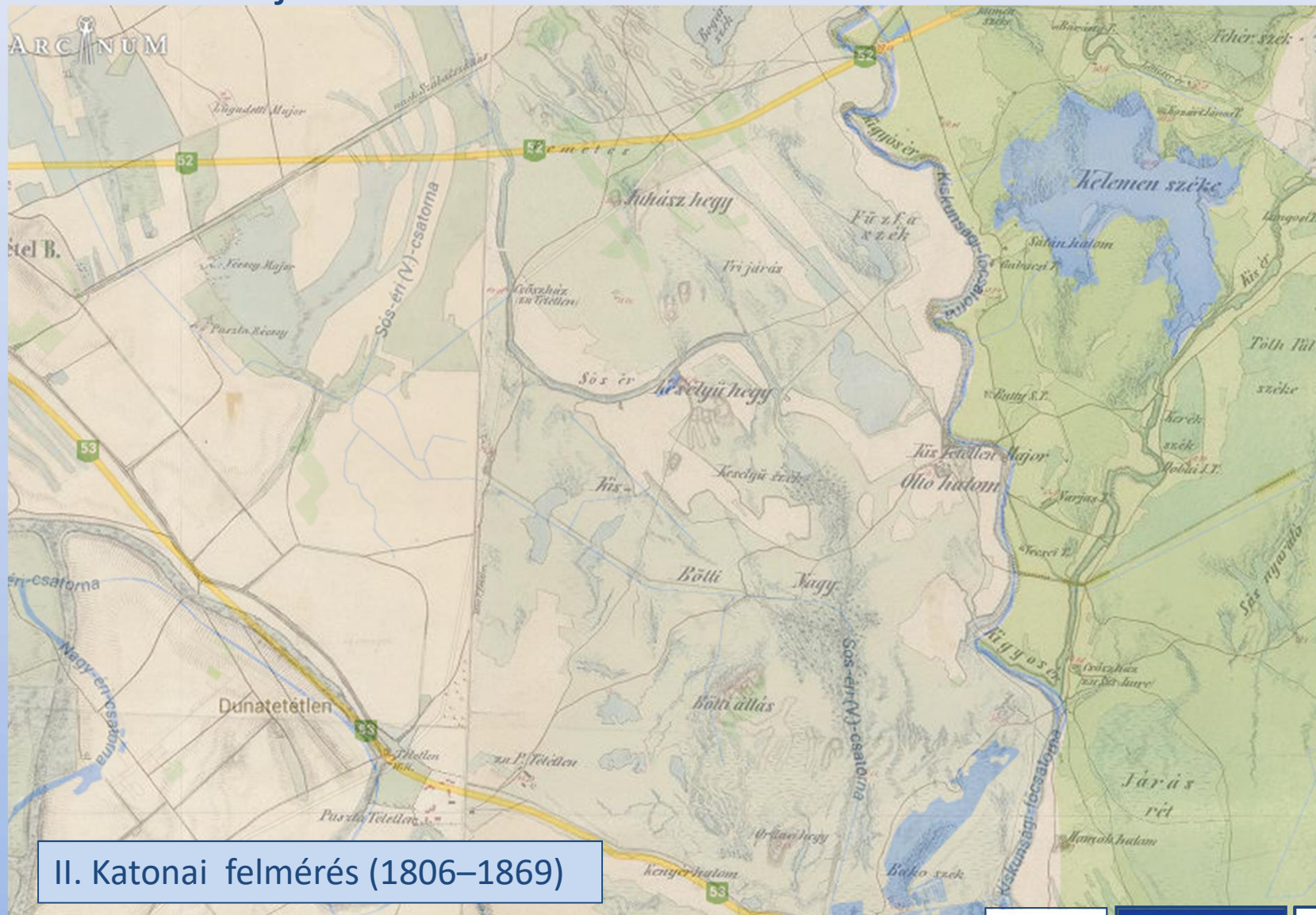
Tájtörténet és a természetvédelem története

II. Katonai felmérés (1806–1869)

Tájtörténet és a természetvédelem története

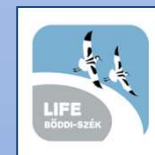

II. Katonai felmérés (1806–1869)

Tájtörténet és a természetvédelem története

- A sós-éri csatorna jelenlegi medrének kiépítése (1950-es évek)
- A KNP Igazgatóság megalakulása (1975)
- Akasztói halastórendszer kiépülése
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2). bekezdése szerint ***e törvény erejénél fogva védett Magyarországon valamennyi szikes tó***, melyek országos jelentőségűeknek minősülnek
- Dunatáj Természet- és Környezetvédelmi Közalapítvány létrejötte (1999) a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Harta Község Önkormányzata és Dunatétlen Község Önkormányzata alapításával
- Földvásárlás természetvédelmi kezelési célból (Dunatáj KA, KNPI) a tómeder és a Böddi-szék vízgyűjtőjében

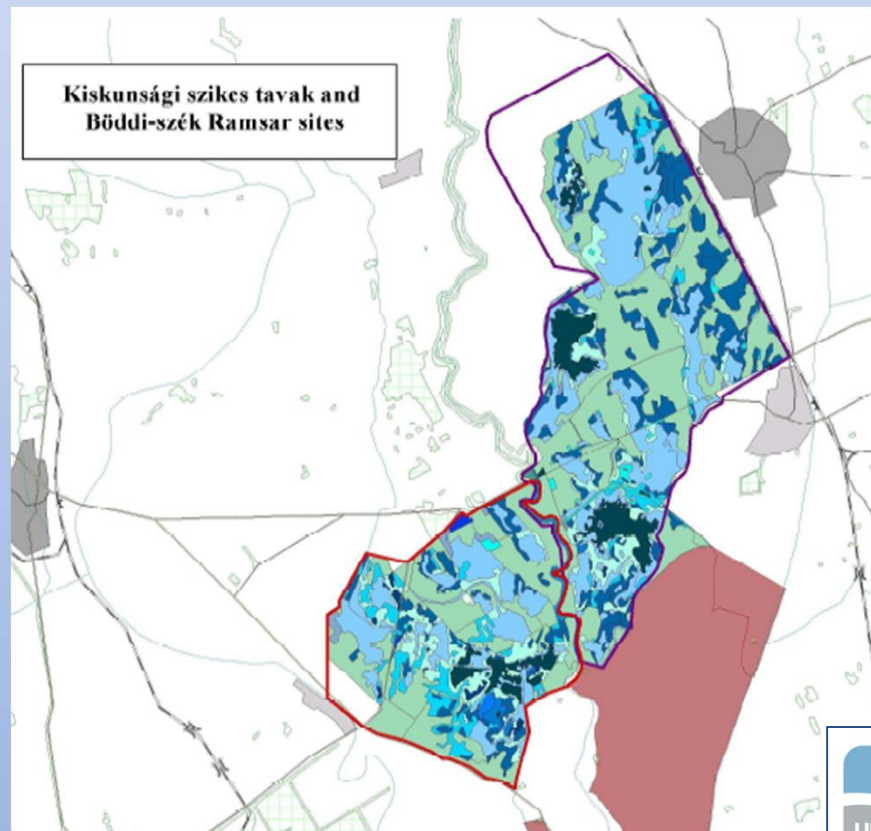
Tájtörténet és a természetvédelem története

- **Ramsari terület (2003):** a Sós-éri-pusztá, Maka-szék és Böddi-szék vízi és pusztai élőhely együtteséből 2.413 hektár került a Ramsari Nemzetközi Természetvédelmi Egyezmény **„Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különös tekintettel a vízimadarak élőhelyeire”** hatálya alá tartozó Ramsari területek jegyzékére

Tájtörténet és a természetvédelem története

- **Ramsari terület (2003):** a Sós-éri-pusztta, Maka-szék és Böddi-szék vízi és pusztai élőhely együtteséből 2.413 hektár került a ramsari nemzetközi természetvédelmi egyezmény **„Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különös tekintettel a vízimadarak élőhelyeire”** hatálya alá tartozó ramsari területek jegyzékére

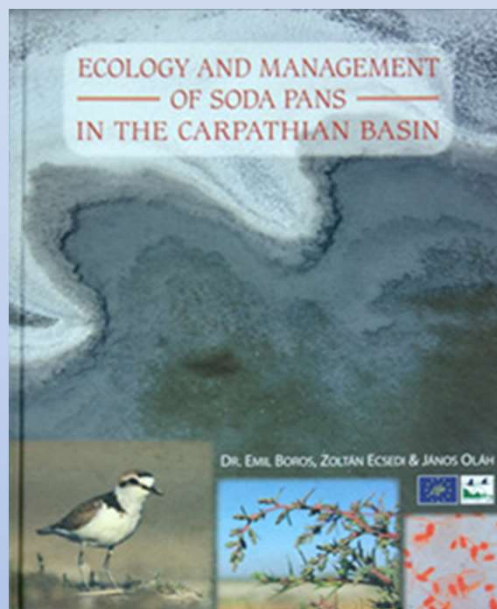
Tájtörténet és a természetvédelem története

- Natura 2000 hálózat : a Böddi-szék és térsége a közösségi jelentőségű madárállományok miatt **különleges madárvédelmi területként**, valamint a kiemelt közösségi jelentőségű Pannon szikes sztyeppék és mocsarak jelölő élőhelyek (1530) miatt **kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területként** került jegyzékbe.

Tájtörténet és a természetvédelem története

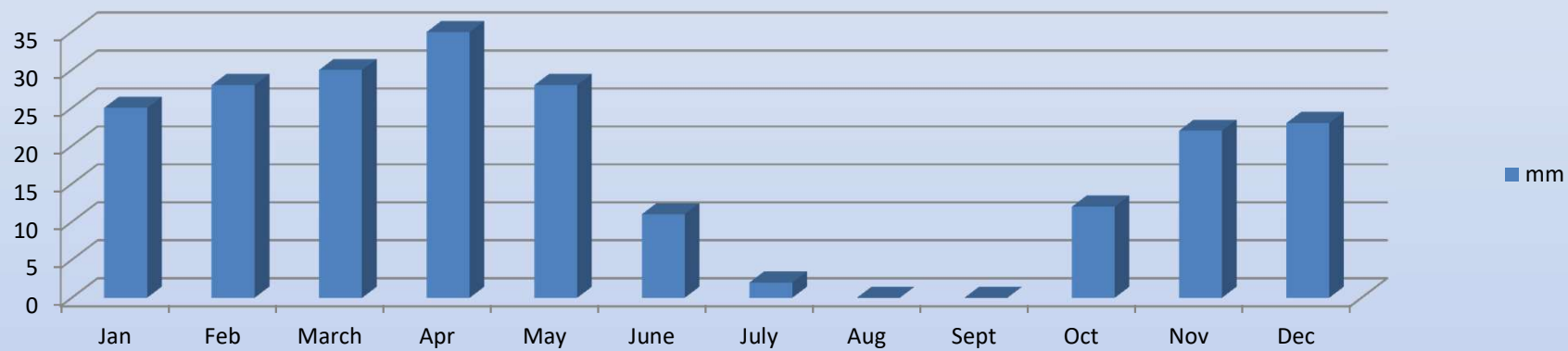
- A szikes tavak átfogó ökológia és természetvédelmi értékelése (2009–2010) a Kárpát-medencében

- A komplex (hidrológiai, hidrobiológiai, természetvédelmi, stb. állapot) értékelés eredményeként **a harmadik legjelentősebb természetközeli állapotú jellegzetes időszakos vizű szikes tó a Kárpát-medencében**

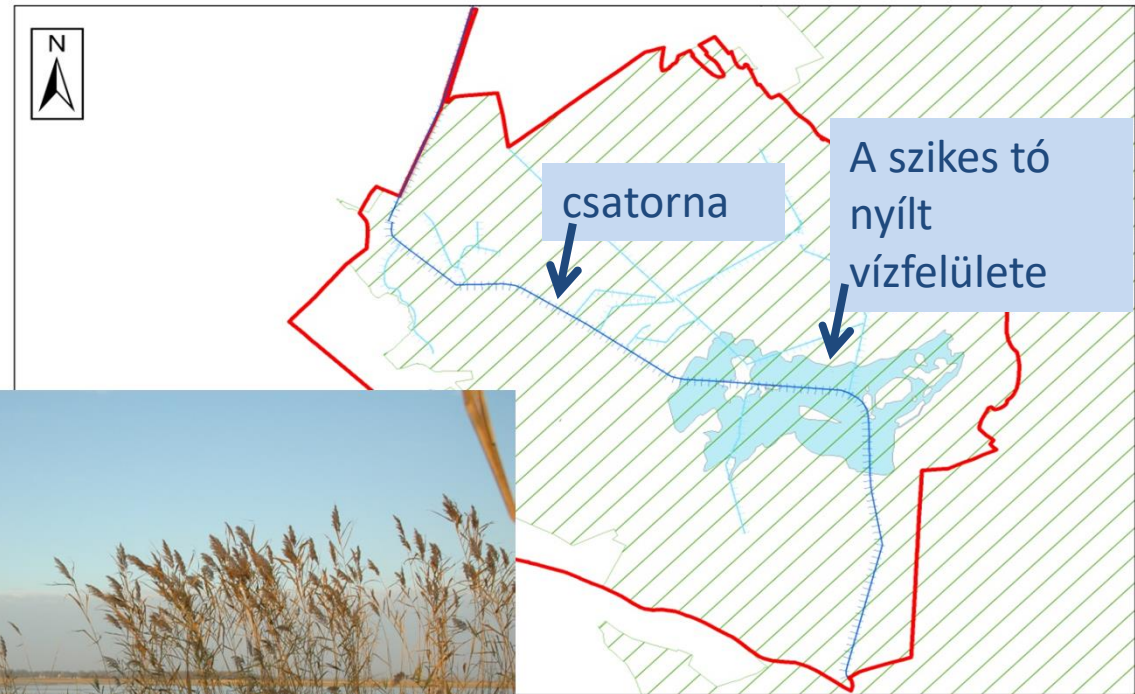

A szikes tó természetes vízjárása

Veszélyeztető tényezők: *kedvezőtlen vízviszonyok*

A szikes tavak rendkívül érzékenyek az antropogén veszélyeztető tényezőkre, így a vízkormányzás nyomán fellépő eutrofizációra és a talajvízszint csökkenésre.

tómeder →
gát →
csatorna →

Veszélyeztető tényezők: *kezelés hiánya*

- A sziki növényzet helyét sok helyen mocsári vegetáció foglalta el.
- Korábban a külterjes állattartás révén történt meg ezen élőhelyek kezelése, az elmúlt évtizedekben azonban jelentősen megfogyatkozott az állatállomány.
- Így ma nagy kiterjedésben alulkezelt élőhelyek találhatók.

Veszélyeztető tényezők: *kezelés hiánya*

•A szikes tó vízgyűjtő területén folytatott **szántóföldi növénytermesztés** a természetes élőhelyek feldarabolódásához és csökkenéséhez vezet.

- Intenzív gazdálkodás
- Eutrofizáció;
- Biodiverzitás csökkenése és Natura 2000 jelölő élőhelyek visszaszorulása

Veszélyeztető tényezők: *kezelés hiánya*

•Idegenhonos és inváziós növények

- Főként az értékes pannon löszsztyeppéken vannak jelen, folyamatosan terjeszkednek.

- A Böddi-szék területén előforduló jellemző fajok:
**keskenylevelű ezüstfa ,
selyemkóró**

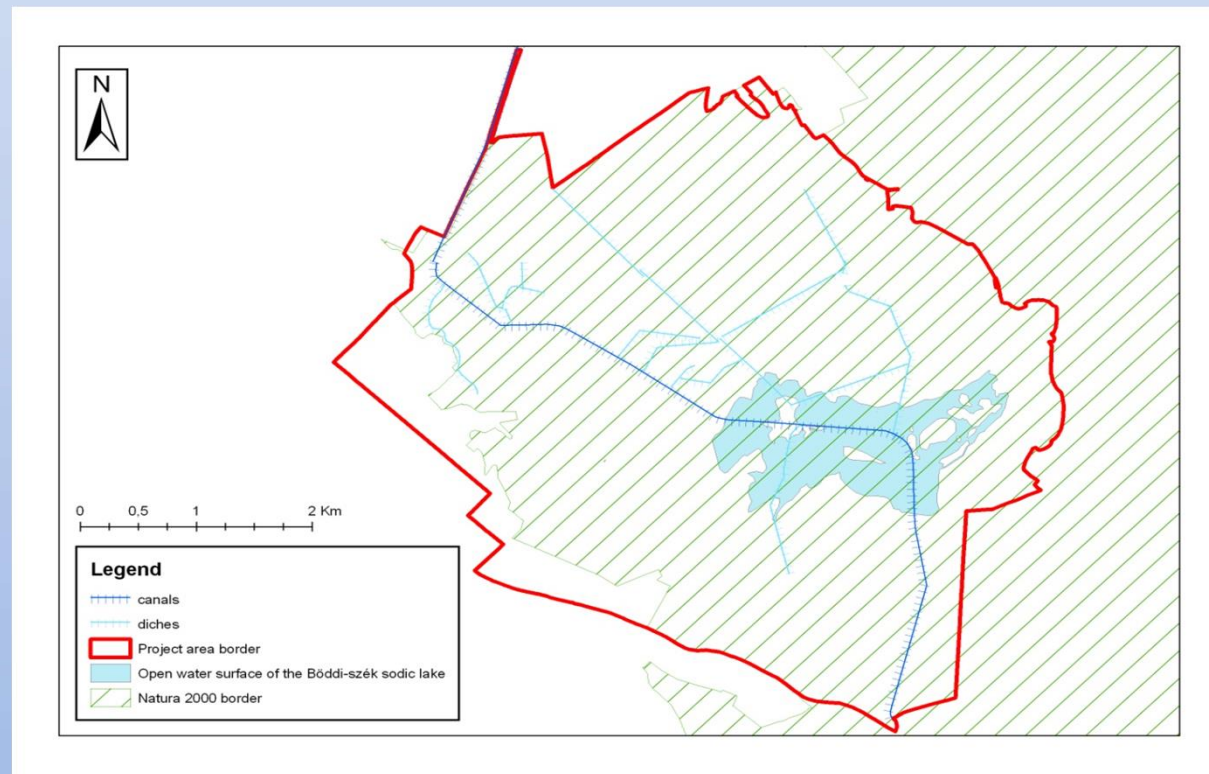

A keskenylevelű ezüstfa
(*Elaeagnus angustifolia*)
záródó csoportjai

Selyemkóró (*Asclepias syriaca*)

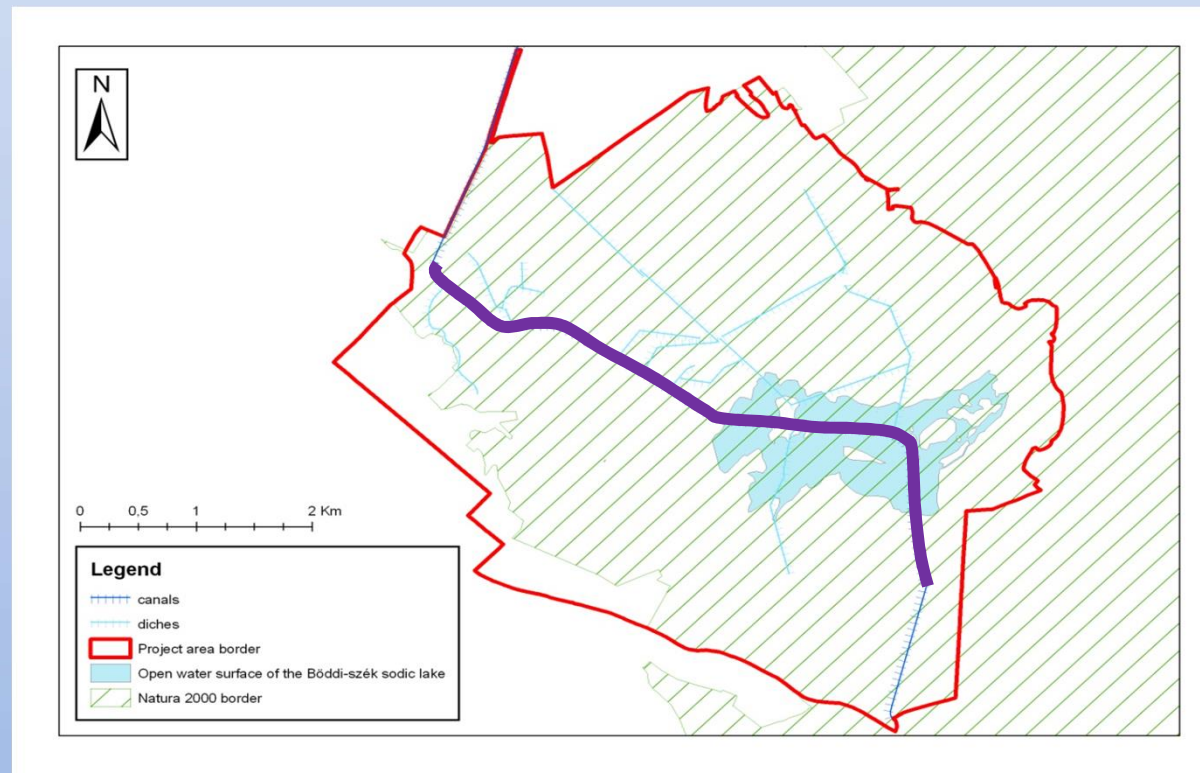
Élőhelyfejlesztés: *A csatorna áthelyezése*

- 5,9 km csatornaszakasz megszüntetése, mely kettévágja a szikes tavat.
- A csatorna a Natura 2000 terület periferiájára kerül ki, lehetőség szerint szántóföldi környezetbe, így öntözésre is alkalmassá válik.

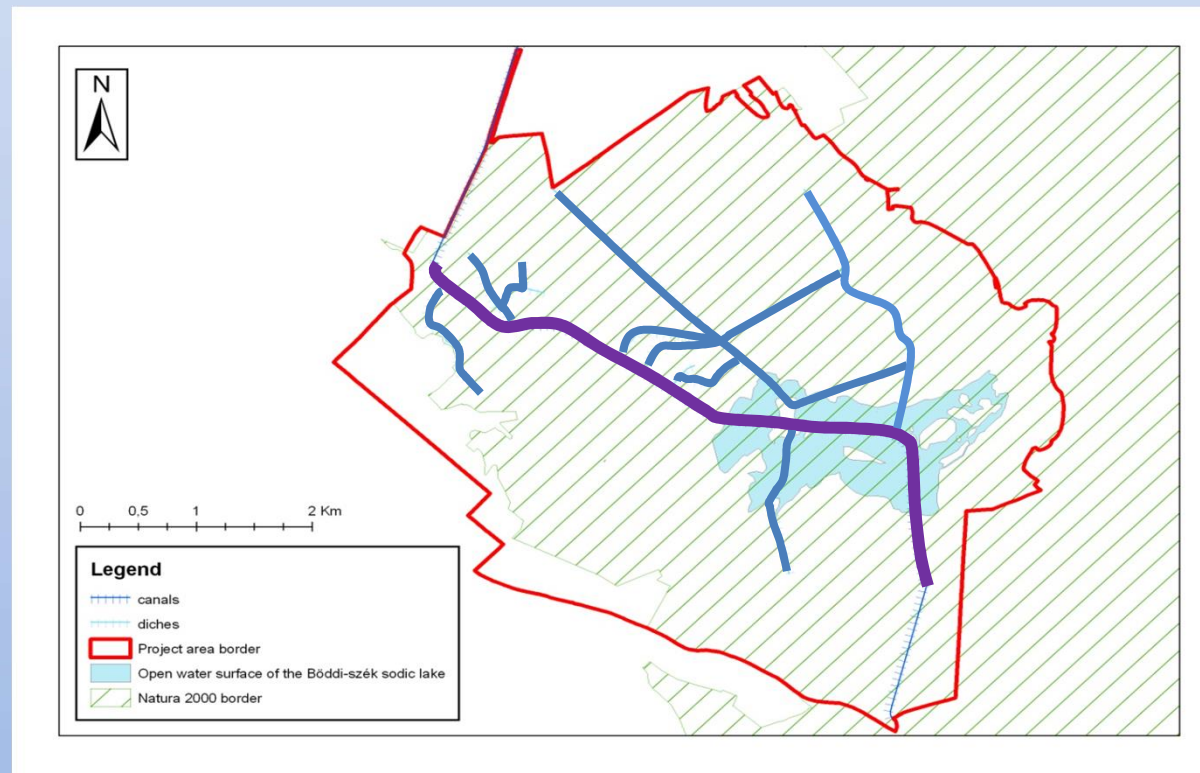
Élőhelyfejlesztés: *A csatorna áthelyezése*

- 5,9 km csatornaszakasz megszüntetése, mely kettévágja a szikes tavat.
- A csatorna a Natura 2000 terület periferiájára kerül ki, lehetőség szerint szántóföldi környezetbe, így öntözésre is alkalmassá válik.

Élőhelyfejlesztés: *A csatorna áthelyezése*

- 5,9 km csatornaszakasz megszüntetése, mely kettévágja a szikes tavat.
- A csatorna a Natura 2000 terület periferiájára kerül ki, lehetőség szerint szántóföldi környezetbe, így öntözésre is alkalmassá válik.

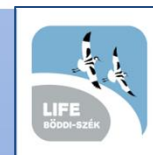
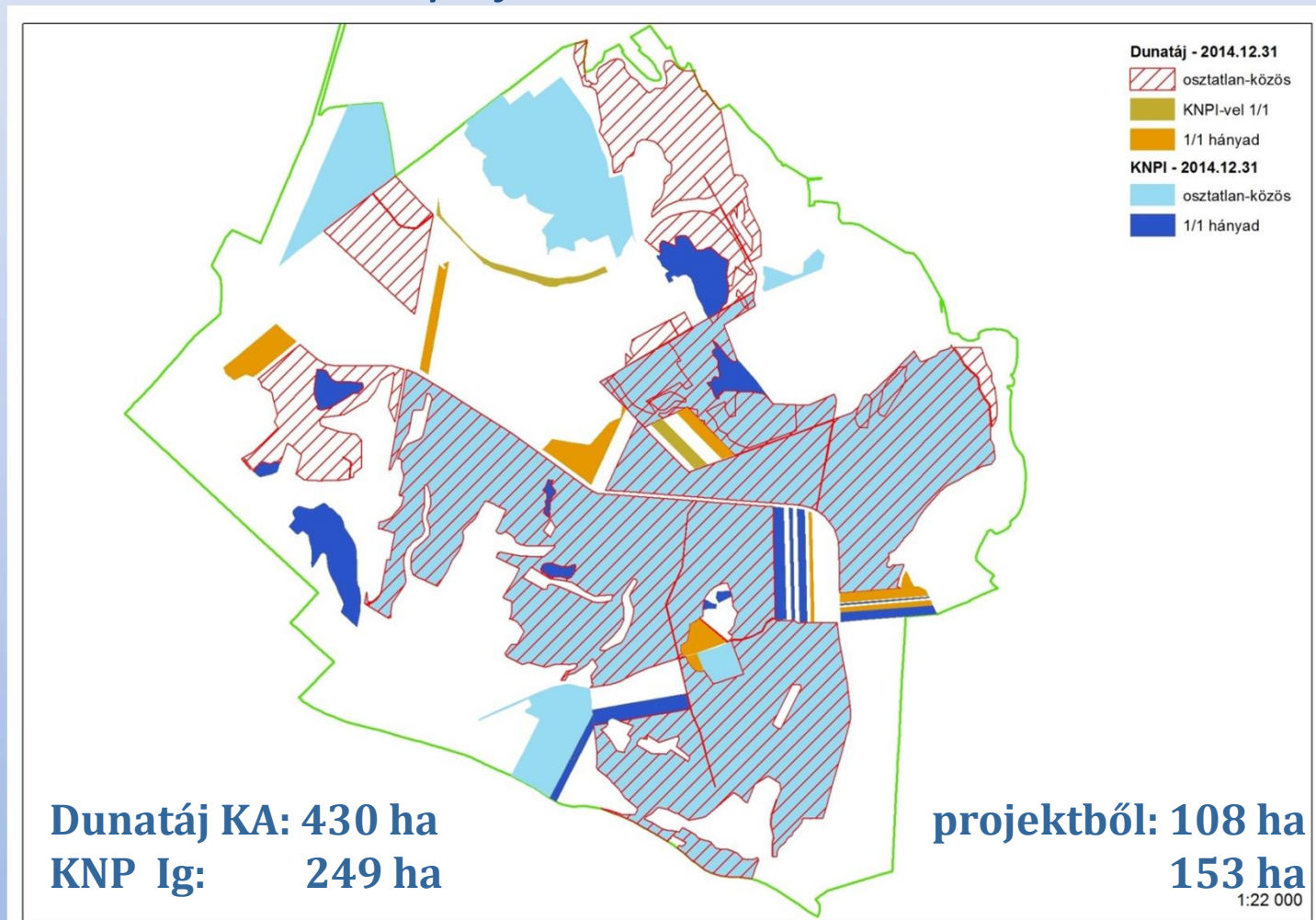

Élőhelyfejlesztés: *Természetvédelmi célú legeltetés*

- Célja a mocsári és nádas vegetáció gyepterületekről történő visszaszorítása
- Több állatfaj egyidejű jelenlétével zajlik
- Magyar szürkemarka a mélyebb fekvésű területeken, juh és parlagi szamár a magasabb térszíneken
- A területen jelenleg is gazdálkodó állattartók bevonásával

Élőhelyfejlesztés: *Földvásárlás*

Várt eredmények

- Áthelyezésre kerül a szikes tavat átszelő csatorna 6 km-es szakasza,
- 400 hektár földterület megvásárlása
- 800 hektár terület természetvédelmi kezelése (KNPI, DUNATÁJ KA)
- A zsiókás és nádas mocsári növényzet jelentős részének kilegeltetésével, visszaszorulásával a szikes tómeder mintegy 400 hektáros területén nyílt víz és a szikes tómederre jellemző szikes réti , szikfok és vakszik növényzet jelenik meg
- A Natura 2000 nyílt szikes élőhelyek (vakszik és szikfok növényzet) 50%-os növekedése
- A szikes fészkelőközösség madárfajainak 10%-os állománynövekedése

Koordináló kedvezményezett: *Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság*

Társkezdvezményezettek: *Dunatáj Közalapítvány*
Kiskunsági Madárvédelmi Egyesület

- E három partnerszervezet közös együttműködése
- *A megvalósítás során együttműködés: Dunatetőtlen község Önkormányzat, Társhatóságok*

TERMÉSZETI ÉRTÉKLELTÁR

TERMÉSZETI ÉRTÉKLELTÁR

TERMÉSZETI ÉRTÉKLELTÁR

TERMÉSZETI ÉRTÉKLELTÁR

Köszönöm a figyelmet!

www.boddi.hu